

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ ΤΩΝ ΟΜΟΓΕΝΩΝ 2022

A1.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ

- **Θεματικό κέντρο** : ισοτιμία ανθρώπου με ζώα - διαφορές και ομοιότητες ανθρώπου με ζώα.
- Διαφορά ανάμεσα στον άνθρωπο και τα ζώα είναι η γλώσσα και η ομιλία
- Ομοιότητες: η μνήμη και η συνείδηση του εαυτού, βιολογικά όργανα, δομή εγκεφάλου.
- Ο άνθρωπος ζει στην ψευδαίσθηση της κυριαρχίας του επί της φύσης, που δεν επιβεβαιώνεται επιστημονικά.

B1.

- α. Λάθος
- β. Σωστό
- γ. Σωστό
- δ. Λάθος
- ε. Λάθος

B2α)

- "πράσινο κύμα" - Μεταφορική χρήση γλώσσας
- "Οικοψυχολογία"- επιστημονικός όρος
- "Η φωνή της Γης" - τίτλος βιβλίου

β2β)

δηλαδή - επεξήγηση

συνεπώς - συμπέρασμα

ωστόσο - αντίθεση

B3.

Απόψεις ειδικών : α) Ρολάν Γκορί : " το οικολογικό πρόβλημα είναι το ανθρωπολογικό, η οικολογία είναι αλληλένδετη με τις κοινωνικές μάχες και μια νέα πολιτική φιλοσοφία, σύμφωνα με την οποία η φύση και οι άνθρωποι δεν θα αντιμετωπίζονται ως αποθέματα ενέργειας , διαθέσιμα στον ανταγωνισμό"

β) Φρόντ : "η ανθρωπότητα είναι ένα φοβισμένο και ανυπεράσπιστο παιδί μπροστά σε μια ισχυρή Μητέρα Φύση με συντριπτική δύναμη. Ο άνθρωπος μέσω του πολιτισμού και της τεχνολογίας κλήθηκε να υποτάξει τη σκληρή άγρια φύση, έτσι ώστε να προστατευθεί από αυτή. Ωστόσο, οι ανθρώπινες δημιουργίες είναι εύκολο να καταστραφούν και να αφανιστούν από τα χέρια που τις δημιούργησαν".

Κύρια θέση που ενισχύουν οι απόψεις των ειδικών : η προστασία του κλίματος είναι η αποστολή της γενιάς τους, η οποία εκφράζει μια "ψυχική δυσφορία" για τον τρόπο με τον οποίο "κατοικούμε τον πλανήτη", για τον τρόπο με τον οποίο διαχειριζόμαστε την κλιματική αλλαγή, η οποία μας φέρνει αντιμέτωπους με τον "φόβο του θανάτου".

Η συντάκτρια επιστρατεύει τις απόψεις ειδικών επιστημόνων, ψυχαναλυτών, προκειμένου να τεκμηριώσει τη θέση που διατυπώνεται στην προηγούμενη παράγραφο. Αυτές οι απόψεις θεωρούνται ένα ισχυρό μέσο πειθούς, έγκυρο και αξιόπιστο, καθώς αποτελούν θέσεις καταξιωμένων επιστημόνων, ψυχαναλυτών που μπορούν να σχολιάσουν ζητήματα που αφορούν την "ψυχική δυσφορία" και τον "φόβο του θανάτου" που προκαλούνται από τον τρόπο διαχείρισης της κλιματικής αλλαγής.

Γ1.

Περιεχόμενο της "Προφητείας" του Αργύρη Χιόνη είναι η καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος, η κλιματική αλλαγή, με τις επιδράσεις αυτής να αποτυπώνονται στη εξάντληση των φυσικών πόρων.

Οι μαθητές θα μπορούσαν ενδεικτικά τους παρακάτω κειμενικούς δείκτες:

- Επανάληψη μέλλοντα :(π.χ "θα 'ρθει καιρός") προκειμένου να προσδώσει τον χαρακτήρα της προφητείας . Μάλιστα , η χρήση του στιγμιαίου μέλλοντα αποτυπώνει το άμεσο της προφητείας , αφού ο άνθρωπος απαξιώνει το φυσικό περιβάλλον .

-Μεταφορά: "θα γενούν τα πλοία караβάνια": Αποτυπώνει με γλαφυρό ύφος και παραστατικότητα το καταστροφικό μέλλον της ανθρωπότητας.

-Αντίθεση: "Θα 'ρθει ο καιρός που θάνατος δεν θα είναι πιο ο βυθός αλλά ο ήλιος". Η επιλογή της αντίθεσης αποτυπώνει με έμφαση την τραγικότητα της καταστροφής , αφού ο ήλιος που είναι πηγή ζωής, γίνεται αιτία θανάτου .

- Οπτική εικόνα: "Τότε και τ' όνειρο θα αλλάξει χρώμα' δε θα 'ναι πια γαλάζιο αλλά κίτρινο" : αναδεικνύει τον απαισιόδοξο χαρακτήρα της προφητείας, εφόσον το γαλάζιο παραπέμπει στην ηρεμία και γαλήνη και το κίτρινο χρώμα στη νοσηρότητα.

Άλλοι κειμενικοί δείκτες : μοτίβο ("θα 'ρθει καιρός"), πολυσύνδετο ("και θα γενούν... και θα γενεί.. κι οι γλάροι...").

Δ1.

Επικοινωνιακό πλαίσιο : Άρθρο

Απαιτείται τίτλος

Ρηματικά πρόσωπα : α' ενικό/ α' πληθυντικό, γ' πληθυντικό

Πρόλογος

Αναφορά στο οικολογικό ζήτημα, για το οποίο αναδεικνύονται οι προβληματισμοί των νέων μέσα από το αφιέρωμα για το περιβάλλον της μαθητικής εφημερίδας και συνοπτική παράθεση του ερωτήματος της συντάκτριας.

ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ Α)

Πράγματι, είναι δύσκολη η εγκατάλειψη συνηθειών του σύγχρονου ανθρώπου και η συνειδητή επίγνωση των κινδύνων της οικολογικής καταστροφής, εξαιτίας :

- του φόβου και της ανησυχίας, συναισθήματα που λειτουργούν ως αμυντικός μηχανισμός που αναστέλλει τη διάθεση του ανθρώπου να αναλάβει τις ευθύνες τους --> απάθεια, άρνηση του προβλήματος, επιφανειακή αδιαφορία (κείμενο 1).
- αλαζονεία του ανθρώπου, ψευδαίσθηση ότι είναι ανώτερος από τα υπόλοιπα όντα της φύσης (κείμενο 2)
- άγνοια των διαστάσεων του προβλήματος εξαιτίας των εξής παραγόντων: απουσία περιβαλλοντικής αγωγής και μηχανισμών αφύπνισης των νέων σε ευρεία κλίμακα
- καταναλωτικά πρότυπα, εξάντληση φυσικών πόρων.
- πίστη σε έναν τεχνολογικό μεσσιανισμό (κείμενο 1), στην απόλυτη δύναμη της τεχνολογίας, αυταπάτη του ανθρώπου ότι αρκεί η τεχνολογία για την αποσόβηση μιας οικολογικής καταστροφής.

Ζητούμενο β)

Η νέα γενιά μπορεί να προβεί στις κατάλληλες ενέργειες για τη σωτηρία του περιβάλλοντος, γιατί :

- όλο και περισσότεροι νέοι έχουν εκφράσει μια "ψυχική δυσφορία" για τον τρόπο αντιμετώπισης του ζητήματος από τις προηγούμενες γενιές, (κειμ 1)
- το πρόβλημα αποθαρρύνει τους νέους να ονειρευτούν για το μέλλον, έχουν φτάσει σε ένα σημείο πλήρους απόγνωσης (κειμ 1)

- η πανδημία συνέβαλε στη συνειδητοποίηση της αδυναμίας του ανθρώπου απέναντι στη φύση, κατέρριψε το αξίωμα της παγκυριαρχίας του (κειμ 2)
- στην κοινωνία των μεγάλων αδιεξόδων, της "ώρας μηδέν" , οι νέοι έχουν το χρέος να λειτουργούν ως "πολίτες του κόσμου" και να πορεύονται με αίσθημα ευθύνης για τα μεγάλα συλλογικά ζητήματα.

Οι νέοι μπορούν να κινητοποιηθούν για τη διάσωση του περιβάλλοντος με τους εξής τρόπους :

- αλλαγή συνηθειών, εκλογίκευση του κατανάλωσης (κειμ 1)
- αλλαγή νοοτροπίας απέναντι στο περιβάλλον : ο άνθρωπος οφείλει να συνειδητοποιήσει ότι δεν είναι ο κυρίαρχος, αλλά μέρος της φύσης (κείμ. 2)
- ακτιβιστικές ενέργειες
- συζήτηση θεμάτων σε πανευρωπαϊκά συνέδρια Νέων, σε σχολικές ιστοσελίδες, εφημερίδες
- συμμετοχή σε οικολογικά κινήματα και σε διαμαρτυρίες